

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Katedra financí

Finanční trhy Tendence vývoje finančního systému

Ing. Gabriela Oškrdalová
e-mail: oskrdalova@mail.muni.cz

Tento studijní materiál byl vytvořen jako výstup z projektu č. CZ.1.07/2.2.00/15.0189.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Trendy na světových finančních trzích

1. Restrukturalizace finančních institucí
2. Sekuritizace
3. Vznik finančních inovací
4. Internacionalizace a globalizace finančních trhů
5. Institucionalizace investorů
6. Intelektualizace operací
7. Integrace finančních trhů
8. Reforma burzovních systémů
9. Deregulace
10. Pokles zprostředkování (desintermediace)

...

1. Restrukturalizace finančních institucí (I)

■ **Konsolidace (fúze, akvizice)**

- snižování počtu finančních institucí operujících na finančních trzích a zvyšování jejich průměrné velikosti

- možné důvody:

- úspory z rozsahu umožňují pokles jednotkových nákladů při vzestupu objemu realizovaných obchodů X praxe (?);

- „pouze silné finanční instituce mají šanci přežít velmi silný konkurenční boj“,

- politika „too big to fail“,

- snaha o dosažení monopolního zisku (díky nedostatečné antimonopolní politice),

- ...

1. Restrukturalizace finančních institucí (II)

■ Vytváření finančních supermarketů

- široká paleta finančních produktů – vkladové, úvěrové, zprostředkovatelské, pojišťovací...
 - důvody:
 - diverzifikace rizika do širšího okruhu finančního podnikání,
 - dosažení úspor ze sortimentu při nabízení různých finančních produktů (může být levnější prodávat např. cestovní pojištění spolu s platební kartou než je nabízet odděleně)
 - dosažení synergického efektu při spojení různých finančních institucí (bank, pojišťoven...)
- > zvýšení konkurence na finančních trzích (do finančního průmyslu pronikají i nefinanční firmy)

1. Restrukturalizace finančních institucí (III)

■ Silná marketingová orientace

možné přístupy marketingové koncepce:

- reklama a prodejní propagace
- přátelské chování zaměstnanců
- inovační aktivita (finanční produkty dle potřeb klientů a jejich životního cyklu, ale snadno napodobitelné!)
- umístování (snaha odlišit se od konkurence)
- „moderní marketing – analýza a testování tržní poptávky, vytváření finančních produktů podle zjištěných výsledků, jejich oceňování, strategické plánování a kontrola

1. Restrukturalizace finančních institucí (IV)

■ Tlak na úsporu nákladů

- kontrola absolutní výše nákladů
- podrobné analýzy
- zvýšení operační efektivity
- zlepšení alokace zdrojů
- vytváření partnerských strategických aliancí
- zvýšení pružnosti cenové politiky

2. Sekuritizace (I)

- Relativní zvyšování objemu alokovaných prostředků prostřednictvím cenných papírů
- Relativní snižování významu alokace finančních prostředků prostřednictvím tradičních úvěrových smluv
- *Primární sekuritizace* – firmy jsou schopné si obstarat finanční zdroje přímo na trzích cenných papírů, stávají se nezávislé na bankovních úvěrech
- *Sekundární sekuritizace* – komerční banky v důsledku bankovní regulace – pravidla kapitálové přiměřenosti – přírůstek úvěrů musí být doprovázen nárůstem vlastního kapitálu (vlastní kapitál je dražší než cizí...)

2. Sekuritizace (II)

■ Sekuritizace úvěrů – postup:

- banka poskytuje úvěry
- úvěry o stejných charakteristikách shromáždí do „balíku“ (např. hypotéky, půjčky na nákup automobilů, půjčky na studium...)
- „balík“ prodá nebankovní instituci, na kterou se nevztahuje bankovní regulace (banka ale zpravidla spravuje úvěry až do splacení)
- nebankovní subjekt vystaví na budoucí příjmy z „balíku“ úvěrů „postupované cenné papíry“, které převezmou k umístění na finančním trhu investiční banky
- investiční banky prodají „postupované cenné papíry“ investorům

2. Sekuritizace (III)

- Cíl: přeměnit neobchodovatelné aktivum (bankovní úvěr) na aktivum obchodovatelné (dluhopis).
- Probíhá od 70. let 20. stol. ve snaze obejít kapitálovou přiměřenost, získat prostor pro další aktivní obchody, zvýšit rentabilitu vlastního kapitálu a snížit úvěrové a úrokové riziko.

2. Sekuritizace (IV)

- Pozitivní důsledky:
 - snížení nákladů na získávání kapitálu
 - zvýšení likvidity aktiva
 - snížení rizika (?!)
 - zvýšení rentability vlastního kapitálu banky

- Negativní rysy:
 - vysoké transakční náklady spojené s vytvořením a prodejem „balíku“ úvěrů a následně s emisí postupovaných cenných papírů

3. Vznik finančních inovací

- Značný rozmach od 80. let 20. stol.
- Vznik z důvodů:
 - zvýšení rizika
 - deregulace finančních trhů
 - zvýšená konkurence
 - obcházení bankovní regulace
 - rozvoj techniky a technologií
- Základní druhy finančních inovací: finanční deriváty a automatizace finančních operací (platební karty, elektronické peněženky, e-banking...)

4. Internacionalizace a globalizace finančních trhů (I)

- Dlouhodobý proces srůstání jednotlivých národních trhů v globální finanční trh
- Propojení možné díky deregulaci národních finančních trhů a moderním telekomunikačním technologiím
- Možnosti:
 - 24. hodinové obchodování s národními akcemi,
 - propojení obchodů mezi jednotlivými národními burzami,
 - globální trhy vytvořené bankami a finančními institucemi
 - globální elektronické obchodní síť
- Finanční instituce nerozlišují mezi domácím a zahraničním trhem – důvody pro mezinárodní expanzi – snaha o dodatečný zisk, „doprovod“ vlastních klientů na zahraniční trhy a možnost diverzifikace portfolia na více trzích.

4. Internacionalizace a globalizace finančních trhů (II)

- Úzké propojení mezi světovými trhy přináší nárůst rizika pramenící z faktu, že při příliš úzkém propojení trhů dochází k rychlému a snadnému šíření nervozity, poruch či krizových situací a projevů z jednoho trhu na druhý !!!
- Zvyšuje se korelace – omezení možnosti diverzifikace systematického rizika...

5. Institucionalizace investorů

- Dominantní postavení na finančních trzích získávají postupně institucionální investoři (penzijní fondy, investiční fondy, pojišťovny, velké firmy...), kteří spravují rozhodující část finančního majetku a realizují převážnou většinu obchodů.

6. Intelektualizace

- Rozhodujícím faktorem úspěchu na finančních trzích není množství kapitálu nebo práce, ale vědomosti, informace a znalosti.
- Dominantní postavení mají kvalifikovaní odborníci využívající při své aktivitě specializovaných znalostí (knowledge workers), které používají při strategickém plánování, vytváření finančních produktů, provádění finančních analýz a realizaci investiční strategie.
- „Obslužní pracovníci“ (service workers) realizují pouze technické provedení finančních a investičních obchodů.

7. Integrace finančních trhů

- Umožněna rozvojem telekomunikační technologie
- Projevuje se cenovým propojením jednotlivých segmentů finančních trhů (případné cenové rozdíly jsou velmi rychle využity arbitrážéry pro zisk).
- Integrace:
 - primární a sekundární trhy
 - promptní trh a termínovaný trh (trh finančních derivátů)
 - akciový trh a trh dluhopisů

* Zavedení EUR přispělo k výrazné integraci evropských finančních trhů – hlubší cenová integrace, výrazný pokles transakčních nákladů při mezinárodním investování.

8. Reforma burzovních systémů

- Klasické obchodování na parketu metodou „veřejného křiku“ X elektronický typ burz
- Umožněna technickou a technologickou revolucí v oblasti výpočetní a telekomunikační techniky.
- Obchodníci a burzovní zprostředkovatelé se již osobně nestýkají, obchody uzavírány automaticky prostřednictvím počítačových systémů.
- I obchodování na parketu významně podpořeno výpočetní technikou.

9. Deregulace

- Opouštění přísných, striktních administrativních metod a nástrojů regulace a jejich nahrazování tržními, liberálními metodami a nástroji.
- Regulační orgány výrazně omezují své zásahy do fungování trhu, uvolňování regulačních bariér pro pohyb kapitálu, finančních a nefinančních institucí.

10. Pokles zprostředkování (desintermediace)

- Stále větší objem volných finančních prostředků se přelévá mezi přebytkovými a deficitními subjekty bez účasti bankovního zprostředkovatele.
- Např. bankovní úvěrování nahrazováno půjčkami od nebankovních institucí
- zvyšuje se konkurence na finančních trzích

Další trendy na světových finančních trzích

11. Centralizace regionálních burz
12. Vzájemná spolupráce národních burz a vytváření burzovních aliancí
13. Vznik nových finančních center a zvyšování jejich významu
14. Diference finančně přebytkových a deficitních subjektů
15. Rizikovost obchodů ve světovém měřítku

Literatura

- DSO: Fuchs, D.: *Finanční trhy*. Brno : ESF MU, 2004. ISBN 80-210-3526-9. str. 25 – 34.
- Veselá, J.: *Investování na kapitálových trzích*. Praha : ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-297-6. str. 40 – 44.
- Musílek, P.: *Finanční trhy a investiční bankovnictví*. Praha : ETC Publishing, 1999. ISBN 80-86006-78-6. str. 42 – 69.